

Izloži vsak četrtek in
velja s poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 12 din.,
pol leta 7 din., četrta leta
4 din. Izven Jugoslavije
25 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Mari-
boru, Koroska cesta št. 5.
List se dopolnjuje do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS povsajbrana.

Uredništvo: Koroska cesta
št. 5. Rokopisi se ne vra-
čajo. Upravišivo spreje-
ma naročnino, inserate in
reklamacije. Cene insera-
tom po dogovoru. Za več-
kratne oglase primeren
popust. Nezaprite rekla-
macije so poštnine proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.605.
Telefon interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

1. številka.

Maribor, dne 5. januarja 1922.

56. letnik.

Izprijenost samostojnih voditeljev.

Razveljavljenje Kirbiševga mandata.

V parlamentu se je zgodilo dne 29.
t. m. nekaj neverjetnega. Na dnevnem
redu je bilo poročilo verifikacijskega
odpoda o razveljavitvi mandata sa-
mostojnega poslance Ivana Kirbiša.
Ob prički volitev v ustavotvorno
skupščino se je mariborska volilna
komisija zmotila pri štetju oddanih
glasov in tako je prišel samostojni
kandidat Ivan Kirbiš po krivici do po-
slanskega mandata. V resnici je pa
bil izvoljen kandidat SLS g. Josip
Skoberne iz Rajhenbarga.

Poročilo verifikacijskega odbora
so sestavile vse v omenjenem odseku
parlamenta zastopane stranke. Ko je
ta odbor o Kirbiševi zadevi sklepil,
se niti eden izmed članov ni protivil
uničenju Kirbiševga mandata.

To poročilo verifikacijskega od-
bora, v katerem se zahteva, naj se
popravi pogrešek oziroma krivica, je
bilo v omenjeni seji zbornice predmet
burne razprave. Razprava ali debata
je nudila nepristranskemu opazovalcu
žalostno sliko popolnega razpadanja
tiste poštenosti, ki je običajna v pa-
rlamentih kulturnih narodov. Predsed-
nik samostojnega kluba poslanec Ra-
jher in celjski demokrat dr. Kukovec
sta zahtevala, naj se poročilo verifi-
kacijskega odbora vrne, ker se ni re-
šeno vprašanje o mandatu socialistič-
nega poslanca Zvonimira Bernota. Na
ta način sta hotela zavleči razveljav-
ljenje Kirbiševga mandata. Demokrat
je priskočil v lumparijo svojemu samo-
stojnemu prijatelju na pomoč.

Všek samostojne nepoštenosti pa
je neovrgljivo dejstvo, da so samostoj-
neži zahtevali krivično rešitev tega
vprašanja kot pogoj za vstop v Paši-
čevo vlado.

Ta ogabna lumparija se je ostudi-
la celo predsedniku parlamenta, de-
mokratu dr. Ribarju, ki se je odločno
postavil na stališče, da se mora Kir-
bišev mandat na vsak način razvel-
javiti, ker je dobil svoj mandat na
podlagi nepravilnega štetja glasov. —
Dr. Ribar je izjavil, da mora na Kir-
bišev mesto priti pravilno izvoljeni
poslanec SLS g. Josip Skoberne.

Glasovanje.

Pred glasovanjem o vprašanju
Kirbiševga mandata je govoril v li-
mennu Jugoslovanskega kluba posla-
nec dr. Hohnjec, ki je izjavil, da bi
bila sramota za ves parlament, če bi
poslanci glasovali proti pravičnemu
predlogu verifikacijskega odbora.

Glasovanje je bilo jako zanimivo.
Proti poročilu verifikacijskega odbora
torej proti razveljavitvi Kirbiševga
mandata so glasovali: vsi demokrati,
poslanec Slov. samostojne kmetijske
stranke in nekateri srbski radikali,
katerim je načeloval poslanec Stojan-
ovič. Kljub strasnemu prišku ne-
pomirljivih nasprotnikov naše stranke
je bil predlog vendar sprejet in s tem
je izgubila Samostojna kmetijska
stranka en mandat.

Povsem nam je razumljivo, da se
je članov Jugoslovanskega kluba, po
glasovanju polasila sila razburjenost
Poslanec Gostinčar je odločno prote-
stiral proti takemu postopanju vlad-
nih strank, ki rušijo s svojimi umaza-
nostmi ugled parlamenta. Med tem, ko
je Gostinčar govoril, so člani Jugosl.
kluba klicali, da je sramota za radi-
kale, ker sodečujejo s takimi lopovi,
kakor so demokrati in samostojni. —
Razburjenje je bilo silno.

Min. Pucelj napada naše poslance!

V tem hrupu in trušču se je mi-
nistar Pucelj dvignil s sedeža ter šel
proti klopi Jugoslov. kluba. Istočas-
no je naš poslanec Sušnik izjavil,
da je Samostojna stranka skušala z
državnim denarjem vplivati na izid
glasovanja. Pucelj je hotel poslanca
dr. Smraka in Sušnika dejansko na-
pasti, kar se mu pa ni posrečilo. Na
to je predsednik seje zaključil, demo-
kratski in samostojni poslanci ter mi-
nistri pa so odšli na posvetovanje, al-
se naj še enkrat glasuje o predlogu
verifikacijskega odbora.

Predsednik dr. Ribar je čez ne-
kaj časa odredil ponovno glasovanje.
Pri drugem glasovanju so se izrekli
za razveljavljenje Kirbiševga manda-
ta vsi radikali, vsi srbski demokrati
(slovenski liberali in slabostojni so
glasovali proti; op. uredn.) in vsa o-
pozicija (protivladne stranke). Istočas-
no je zbornica razveljavila mandat so-
cialista Bernota. Tako je zmaga-
la pravica nad krivico. Pomisliti je tre-
ba, da so vladne stranke v verifi-
kacijskem odboru nalašč zavlačovale re-
šitev spornega mandata Kirbiš-Sko-
berne. Na nepošten način je Kirbiš
glasoval za vidovdansko ustavo in ta-
ko so si vladne stranke pridobile en
krivičen glas.

Samostojni zaupniki se pridružujejo zemljoradnikom.

Vsa znamenja kažejo, da se naha-
ja Samostojna kmetijska stranka v
razsulu. 28. t. m. se je namreč vršil
v Celju zbor zaupnikov SKS za celjs-
ko okrožje. Na drugem zborovalšču
so zborovali zemljoradniki, t. j. srbs-
ka kmetijska stranka; komaj so sa-

mostojneži otvorili svoje zborovanje, je
velik del nezadovoljnih zaupnikov od-
šel k zemljoradnikom. Tam so jih spre-
jeli: tajnik zemljoradniške stranke
Komadnič, dr. Prohaska, dr. Smol-
ka in dr. Novačan, izdajatelj celjske-
ga lista „Nova vas“. Nezadovolježi
iz samostojnih vrst so se takoj priklju-
čili srbski stranki zemljoradnikov. U-
stanovili so pripravljalni odbor za u-
stanovitev slovenske podružnice srbs-
kih zemljoradnikov.

Jasno je torej kot beli dan, da se
zviša Samostojna kmetijska stranka v
smrtnem boju. Njeni pristaši jo zapu-
ščajo, kakor podgane potapljačsko lad-
jo. Iz profitarstva in pohlepa po obla-
sti se dobrikajo samostojneži sedaj ti-
sdim zemljoradnikom, ki so jih radi ne
poštenosti vrgli iz svojega kluba. —
Slovensko kmetisko ljudstvo, ti imaš
pač najboljši dokaz, da so voditelji te
umirajoče stranke ogoljufali svoje vo-
lilce in s svojo umazano, hlapčevsko
politiko osramotili tvoje poštenje.

Kraljev dvor.

Vlada je izdelala poseben zakon-
ski predlog o uredbi kraljevega dvora.
Po tem predlogu bo imel kralj kot vo-
glavar države in vrhovni zapovednik
vojske okoli sebe dve vrsti dvo-
ranstva: civilno in vojaško. Civilna
dvorska uprava se deli v tri oddelke:
maršalati dvora, kralj, pisarno
in upravitelstvo dvora. Vojaški dvo-
raniki so adjutanti in ordonanci ofi-
cirji; na čelo jim je prvi adjutant. —
Celotni dvor načeluje minister dvo-
ra, čegar posebna dolžnost obstoja v
tem, da skrbi za dostojni sijaj kralj-
dvora v vseh dogodkih javnega živ-
ljenja v državi. Minister kralj. dvora
ima čim izrednega poslanika in opo-
monočnega ministra. Maršalatu nače-
luje maršal, istočako v činu izrednega
poslanika. Njegov pomočnik je prvi ce-
rimonijar. Kraljevo pisarno vodi šef
kralj. pisarne. V njej so zaposleni 3
tajniki; od teh je eden osebni tajnik
kralja. V upravitelstvu dvora, ki ga
vodi upravnik, bodo službovali: bla-
gajnik, knjigovodja, ekonom, telesni
zaravnik, advokat in dvorski duhov-
nik. Kot dvorski službi sta zamišle-
ni: služba nadzornika kraljevo kor-
jarne in opravilo nadzornika kraljeve-
ga dvora. Ako se kralj oženi, pa dobi
kraljica za svojega največjega dvo-
rkega uradnika kraljičinega komorni-
nika, osebnega tajnika, kot žansko ča-
sno službo pa dvorske gospe in gos-
podične, katerim zapoveduje „rhovna
dvorska dama, ki nosi v znak svoje
visoke službe kraljičine začetke črke
s krono. Ostali člani kralj. doma, eso-

bito otroci, dobijo po potrebi in-
te, ordonance, vzgojitelje, profesorje,
in dvorske dostojanstvenike po pred-
logu vojnega ministra.

Kdo dobiva vojno od- škodnino?

Iz državne blagajne se izdajajo
ljudi vome odškodnine. To je lepo in
potrebno, vojne rane morajo zaceliti,
izgube se morajo kolikor je mogoče na-
domestiti in povrniti. Delavni sloji so
v vojni največ trpeli, skoraj vsak dru-
gi nosi kako škodo, ta uničeno zdrav-
je, razbite ude, drugi pa grobove svo-
jih dragih. To je po naših vaseh in
mestih, lahko si pa mislimo in pred-
stavljamo, kako bo šele tam, kjer so
divjali boji in kjer je skozi leta gos-
podarila tuja soldateska!

Razni srbski in črnogorski kraji
so bili torišče hudih bojev in dežela
je par let ječala pod tujo vojaško u-
pravo, zato je pa razumljivo, da se haš
tu kaže vprašanje vojne odškodnine
kot zelo nujno in važno. Takoj po pre-
obratu, ko so tuje čete zapustile v de-
želi velike vrednosti in množine svo-
jega blaga, se je začelo to vprašanje,
otili so se ga pa brezvestni izkoris-
čevalci in tako je danes „vojna od-
škodnina“ pravi zasmeh vseh, ki so v
vojni zares trpeli.

Znano nam je, da so si nekateri
srbski politiki in prvaki nakupili —
med vojno velikanska premoženja in
avno tem ljudem in njihovim ljubljen-
cem se deli danes še — vojna odškod-
nina. V Beogradu je urad, ki spreje-
ma prošnje raznih „oskodovalcev“ in
nakazuje odškodnine in če povemo, da
se bili visoki uradniki tega urada pr-
vi, ki so dobili vojno odškodnino, je
že s tem toliko oblaseno, da si lah-
ko vsak predstavlja, kako posluje ta
urad in kdo sploh lahko pride do te
odškodnine. Za primer naj služi ne-
kaj „vojnih žrtev“:

Beograjski urar in zlatinar, ki
je imel pred vojno in ima tudi sedaj
prav dobro trgovino, je dobil 50.000
dinarjev, ker je navedel v prošnji, da
je bila njegova trgovina oskodovalna
pri obstreljevanju Beograda. Koliko je
na tem resnice, se ne ve, gotovo je pa
to, da je bil mož bogat pred vojno in
da je bogat po vojni. Se večjo podpo-
ro je dobil lastnik neke beograjske ti-
skarne. Bogzna zakaj? Njegova tis-
karna je obračovala ves čas in možu
je šla vojska samo mimo nosa. Pa še
lepši „oskodovalci“ so se pokazali!
Tako priha neka gospodična, ki je
z nekim visokim gospodom v zelo do-
brem in tesnem znanstvu, z zahtevo,

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

„Prosim, gospod kapitan“, se je
oglasil Jack, „ali naj ustrelim, ako
toga vidim?“

„To se razume!“ je zavpil kapi-
tan.

„Hvala vam, gospodi!“ je odgovo-
ril Jack s svojo mirno uljudnostjo.

Spet je bilo nekaj časa vse tiho.

Jackovo vprašanje je poživilo na-
šo pozornost, oči in ušesa, vse je bi-
lo napeto, puške so stonle na rokah,
pripravljene za strel, kapitan pa je
stal sredi koč s stisnjenimi ustnicami
in nagubanim čelom.

Nekaj sekund je tako minilo.

Kar hipoma dvigne Jack puško k
tuen in ustrel!

In ni še utihnil strel, ko se že o-
glasi tudi odgovor od zunaj, strel za
strelom, na vseh štirih straneh koč
je pokalo. — Nekaj krogel je prilete-
lo v steno, pa nobena ni prodrla. In
ko se je razkadil dim, je bil gozd tih
in prazen krog nas, kakor kedaj po-
prej. Niti vejica se ni zganila, niti
ena puškina cev ni izdala, kje niti so-
vražnik.

„Ste zadeli svojega moža?“ vpra-
sal je kapitan.

„Ne, gospodi!“ je odgovoril Jack.

„Mislim, da ne.“

„To je vsaj odkritosrčna beseda“,
je govoril kapitan. „Nabašite mu puš-
ko, Jim! — Koliko mislite da jih je
bilo na vaši strani, gospod zdravnik?“

„Natančno vem, koliko!“ je odgo-
voril dr. Livesey. „Trije strelci so pad-
li. Trikrat se je zablistalo, dvakrat
čisto blizu skupaj in enkrat boli ob
strani.“

„Trije!“ je ponavljal kapitan. —
„In koliko pri vas, gospod Trellaw-
ney?“

Topot odgovor ni bil lahek. Pre-
cej strelcev je prišlo od severa, sedem
jih je računal graščak, osem ali devet
pa Gray. Na vzhodu in na zapadu je
padel le po eden strel.

Jasno je torej bilo, da so name-
ravali napad od severa in da so nas
od drugih strani hoteli le samo nad-
legovati.

Pa kapitan Smollett svojih načr-
tov ni izpremenil. Če se upornikom po-
sreči, da pridejo čez plot, je dejal,
bodo zasedli vsako nezavarovano
strelno luknjo in kakor zajec nas bo-
do popihali v naši lasni trdnjavi.

Nismo imeli mnogo časa za taka
premišljevanja.

V hipu se je z glasnim krikom u-
sula iz goščave na severu četa upor-
nikov in skokoma hitela proti nam. —
Obenem se je ponovilo streljanje na
vseh drugih straneh, krogla je pri-
zvižgala skozi vrata in razbila zdrav-
niku puško na kosce.

Uporniki so plezali čez plot ka-
kor opice. Graščak in Gray sta stre-
lala neprenehoma. Trije so padli, e-
den čez plot na dvorišče, dva nazaj,
odkoder sta prilezla. Od teh dveh pa
je bil eden najbrž huje prestrašen ne-
go ranjen, v trenutku se je spet po-
bral na noge in je izginil v goščavi.

Dva sta obležala, eden je zbežal,
štirje pa so priplezali čez plot. Iz
goščave sem pa jih je kakih sedem
ali osem nepretrgoma pa brezuspešno
streljalo, vsak je bil najbrž preskrb-
ljen s par puškami.

Tisti štirje, ki so prišli čez plot,
so mahoma planili po griču navzgor
proti koči. Divje so kričali v teku in
iz gozda so jih tovariši navduševali s
svojim vpitjem. Naši so seveda stre-
ljali, pa napadalci so bili tako nagli,
da nobeden ni bil zadet. Kot bi trenil
so bili pri koči in so padli nad nas.

Glava Andersona, drugega mor-
narja, se je prikazala pri srednji
strelni luknji.

„Nad nje! Vsi nad nje!“ je vpil
z bobnečim glasom.

Drugi ugnik je zagrabil Hunte-
rovo puško za cev, mu jo izvil iz rok,
je sunil skozi strelno luknjo in zadel
gošatega Huntera v prsi, da je siro-
mak nezavestno zdrknul na tla. Tretji
je pridiral okoli koč, planil skozi
vrata in se lotil zdravnika s svojim
dolгим nožem.

Naš položaj se je čisto izpremenil.
Trenutek poprej smo varno kriti v ko-
či streljali na sovražnika, ki ni bil za-
varovan — sedaj pa smo imeli napad-
alce v trdnjavi in se nismo imeli kam
skriti.

Koča je bila ož streljanja polja-
dima. To nas je še kolikortoliko ob-
ilo. Voitje in zmeda, bliski in strel iz
samokresov in glasen, obupen krič.
— vse to mi je donelo na ušesa. Vmes
pa sem čul kapitana:

„Ven, fantje! — Napadite jih zu-
naj! Z noži!“

Popadel sem nož, poleg mene je
nekdo zagrabil za drugega in se vse-
kal preko prstov.

naj se ji v voški izgubljeni prstani, uhani in drugi nakiti — odškodujejo s 35.000 dinarji.

Kot največji siromak in oškodovalec po vojni se je pa pokazal naš ministrijski predsednik Nikola Pašić, ki je eden najbogatejših mož v Srbiji. Prvi bi rad, da se mu povrne škoda Čujmo, kaj ta „siromak“ zahteva! — Na hišah — mož je namreč mnogokratni hišni posestnik ter ima samo v Beogradu na vsakem drugem oglu svojo hišo — potem pa pride lepo po vrsti vse, kar je bilo v teh hišah. Pašić je star, ima slab spomin in v račun njegove starosti smo vzeli že marsikaj, kar je zagrešil iz pozabljenosti v naših državnih poslih, — v svoji zahtevi po odškodnini pa kaže jako biserni, naravnost presenetljiv spomin!

Kaj vam vse ne navaja! Posebno pozornost posveča — vinu. Imel ga je vseh mogočih vrst v vseh mogočih posodah in sedaj našteva: starina iz l. 1890 v treh sodih, starina iz leta 98 125 buteljkah, potem cela vrsta še drugega vina vseh mogočih letnikov, in krajev v vseh mogočih posodah in aranžiranih na vseh mogočih mestih, končno 300letna slivovka itd. — vse je označeno z največjo natančnostjo, da bi si človek mogel misliti, da je g. Pašić največ volje in zanimanja v svojem dolgem življenju družil in zbilal okrog dobre kapljice in tako tudi hranil spomin samo za te nepolitične dobrote.

Neki možje imajo pa tudi druge neocenejive stvari in v tem je tudi spomin g. Pašića bister in svež. Naštevam vam puške in samokrese, okovane z zlatom in srebrom, slike raznih kraljev, dragoceni okvirji in cigaretna doza — dar ruskega carja Nikolaja — same dragocenosti, ki naj bi se povrnilo, oziroma odškodovale z izplačilom pol drugega milijona dinarjev. Prava račun vojne odškodnine, kakor si to Pašić in drugi oblastniki — predstavljajo.

V tem, kar vidimo iz teh primerov, se zrcali naziranje naših velikov. Ubogi invalidi, vdove in suče prosjačijo po ulicah, bolezen, beda in lakota životari po ulicah, vojne grozote so se globoko zajedle v delavne slove in grizejo še naprej, nad vso tole revščino se pa šopiri peščica ljudi, ki pravijo: mi smo prvi, mi smo vse, naše blagostanje ne sme popustiti naša trohica, naše imetje se mora množiti, — in če ves svet propade!

Mesto varčnosti — razsipnost!

Našega finančnega ministra in demokrata Kumanudija močno skrbi za voženo gospodarsko finančno stanje naše države. Prav posebno je temu le gospodu pri sreči državni proračun za leto 1922, ki vsebuje tako milijonsko ogromne postavke na račun davkoplačevalcev da se jih boji sam gospod finančni minister. Radi letošnjega proračuna je dr. Kumanudi v takih skrbah, da vedno zabičava svojim ministrijskim tovarišem, kako naj bodo —

Nisem čutil rane, ven sem planil v jasno sonce. Nekdo je planil za mano, ne vem kedo. Pred menoj je gospod zdravnik zasledoval svojega padalca po griču navzdol in pravkar sem videl, kako ga je podrl na tla. Velika rana mu je zevala na lice.

„Krog, koče, fantje! Krog koče!“ je vpil kapitan. Vkljub trušenju in zmešnjavi sem opazil, da mu je bil glas izpremenjen.

Ne da bi se prav zavedal, sem uboga, se obrnil na vzhod in sem z dvignjenim nožem hitel krog ogla.

V hipu sem trčil na Andersona. Divje je zavpil in nož se mu je zablskal nad glavo. Nisem imel časa, da bi se bil bal, še je zamah visel v zraku, ko sem skočil v stran, se spotaknil — in se čez glavo in vrat zaletel po griču.

Ko sem planil skozi vrata, so že tudi uporniki, kar jih je ostalo v gozdu, hoteli proti plotu, svojim tovarišem na pomoč. Prvi, ki je imel rdečo nočno čepico na glavi, je pravkar dvigal nogo čez plot, ko sem skočil okrog ogla, in tako naglo je vse šlo, da sem bil po svojem padcu že spet po koncu. To je mož z rdečo čepico še vedno dvigal nogo čez plot. Drugi je

štedljivo z državnim denarjem. Pri vseh pridigah g. finančnega ministra pa pozablja ta gospod, da bi moral pred vsem on kot misijonar varčnosti pomesti smeti razsipnosti izpred praga svojega ministristva.

Da je g. finančni minister štedljiv in varčen v besedah, a razsipev v dejanju, nam bo pojasnil površen pogled v notranjo upravo finančnega ministristva.

Finančno ministristvo ima v proračunu ogromne poslojanke kot čisto nepotrebne izdatke. Ti ogromni izdatki finančnega ministristva so preracunani na milijonske svote, s katerimi bode plačano v novem letu precejšnje število nepotrebne uradništva v pomembnih oddelkih tega ministristva.

Kako se množi število uradnikov v finančnem ministristvu, nam naj pojasni samo pogled v oni oddelek tega ministristva, kateremu pravijo: generalna direkcija državne uprave. Po proračunu za leto 1919—1920 je bil v tem oddelku 1 direktor, 2 šefa, 1 podšef, 2 tajnika, 2 knjigovodja z enim pomočnikom ter 5 pisarjev. Vseh skupaj 13 stalno nastavljenih uradnikov. V resnici bi jih niti polovico toliko ne bilo treba. Po proračunu g. finančnega ministra Kumanudija za leto 1922 pa je v ravni omenjenem oddelku poleg direktorja še eden pomočnik, 2 inšpektorja in 2 načelnika oddelkov, 5 šefov in 2 podšefa odsekov, 5 knjigovodj s 3 pomočniki, 6 pisarjev in drugih uradnikov, tako, da je zdaj izkazanih 45 stalnih namestencev, meščakov 13 lanskih, poleg 40 praktikantov in dnevničarjev in 10 slug.

Število osebja pa se še vedno pomnožuje, akoravno se delo nikakor ni povečalo.

Proračun finančnega ministristva v celoti je znašal leta 1919—1920 25 milijonov dinarjev, a za leto 1922 55 milijonov. Proračun pokrajinskih finančnih uprav je štirikrat večji v l. 1922 kot leta 1919—20, a proračun okrajnih finančnih uprav pa škrat večji.

Tako, dragi čitatelji, vam štedi z državnim denarjem finančno ministristvo, ki bi moralo glede varčnosti — prednjačiti in dajati dober vzgled — vsem drugim ministristvom!

Franjo Zebot.

Vložite napovedi za dohodnino!

Za leto 1922 je treba vložiti napoved za dohodnino od 1. do 31. januarja. Kdor v tem roku ne bi vložil napovedi, temu bodo davčni uradniki odmerili dohodninski davek za leto 1922 po svoje. Proti tej odmeri ni pritožbe.

Da se naši ljudje izognejo neprijetnosti napačne odmere dohodnine in da se uradnikom pri davčnih oblastih ne bo treba pri odmeri tega davka ozirati na „uradne“ podatke, domnevanja ter podatke hudobnih ovačuhov ali špičelnov, sestavite napoved o dohodkih in izdatkih v letu 1921. Ti dohodki ozir. izdatki so merodajni za odmero dohodnine leta 1922. Noben izgovor tu ne velja. Postava je postava.

gledal čez plot in nove glave so se prikazovale za njim —

Pa v teh kratkih trenutkih je bila usoda bitke odločena in zmaga je bila naša.

Gray je hitel trdo za mano in pobil na tla debelega Andersona, eden upornikov je ležal zadet od krogle ob očini steni samokres se je kadil v njegovi roki, tretjega je zdravnik „oskrbel.“ Od štirih, ki so prišli na dvorišče, je še samo eden ostal živ ter zdrav in ta je vrzel svoj nož v stran in s smrtnim strahom na lice lezel čez plot nazaj.

„Strelajte, strelajte!“ je kričal kapitan. — „Sedaj pa, fantje, nazaj v kočo!“

Toda nihče ni čul njegovih besed, nihče ni streljal iz koče —

Nemoteno je priplezal zadnji padalec čez plot in ušel z drugimi vred v gozd. V treh sekundah je od vseh upornikov ostalo le še pet, ki so padli, štirje na dvorišču in eden zunaj plotu.

Zdravnik, Gray in jaz smo bežali v kočo. Vsak trenutek se je ulegnil spet oglašati strel in na dvorišču smo bili preveč izpostavljeni krogam.

Kdor ta naš nasvet ne bo upošteval in do 31. januarja ne bo poslal pristojni davčni oblasti napoved, bo to svojo malomarnost bridko občutil. Ne čakajte na poseben uradni poziv. Teli sedaj ni več.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke je naprosilo g. prof. Vesenjaka, ki je znan strokovnjak v davčnih in finančnih vprašanjih, da napiše za „Slov. Gospodar“ nekaj vzorcev za napovedi. Gospod Vesenjaka, kot priznan prijatelj našega ljudstva je obljubil, da sporazumno z drugimi strokovnjaki sestavi za „Gospodarja“ poseben članek „Kako se napravi napoved?“

Kdor si torej sam ne zna sestaviti napovedi, naj si napiše na polo papirja vse dohodke in izdatke l. 1921. Na podlagi vzorcev ki jih bo objavil „Slov. Gospodar“ v prihodnji številki, naj potem takoj sestavi napoved. Svetujem, da napoved pokaže, predno jo odpošlje na davčno oblast, kakemu izobraženemu prijatelju. Predlagam:

1. Sestavite si takoj seznam dohodkov in izdatkov v vašem gospodarsku za l. 1921.

2. V vsaki občini ali županiji naj krajevni odbor naše stranke pri cerkvi ali na kakem drugem primerenem kraju ustanovi pisarno za sestavljanje napovedi. Sodelujejo naj vsi naši izobraženci in odborniki.

3. Ako je komu kaj nejasno, obrnite se nemudoma na Tajništvo Slovenske ljudske stranke.

4. Pri cerkvi razglasite vse to, ali pa, kar je najbolje, kar glasno prečitajte prihodnjo nedeljo pred cerkvijo ta članek. Opozorite vse, ki so podvrženi dohodnini, o posledicah, če ne vložijo do 31. januarja napovedi. Osebito sporočite ljudem, da bo „Slov. Gospodar“ prinesel članek o sestavi napovedi. Naj dotične članke dobro shranijo.

5. Napoved napišite kar na navadni polni papirja. Naslov: „Davčna oblast v“ potem napišite najprvo dohodke, potem pa izdatke. Napišite datum, ter se podpišite s polnim imenom. Napovedi lahko pošljete po več skupaj v enem kuvertu najbolje priporočeno.

6. Vsako napoved prepisite in prepis dobro shranite. Ako bi vas davčna oblast kasneje kaj „lovila“, vam prepis napovedi takoj pove, kaj ste meseca januarja napovedali.

Sadjarji in ljubitelji sadjarstva!

Odveč bi bilo pisati o gospodarskem pomenu sadjarstva za našo ožjo domovino Slovenijo, predvsem pa za bivše Spod. Stajersko. Naše podnebje in talne razmere omogočajo pridelovanje prvovrstnega, finega namiznega sadja, ki lahko tekmuje s sadjem vseh naprednih sadjarodnih držav. Naše sadje uživa svetovni sloves in si je priborilo leta 1900 na mednarodni razstavi v Parizu najvišje odlikovanje: zlato kolajno. Gotovo lepo priznanje in najboljši dokaz o izborni kakovosti našega sadja!

Dim se je razknil in tedaj smo videli, kako ceno smo plačali za zmago —

Hunter je ležal nezavesten pri svoji strelni luknji. Jack pa pri svoji prestreljen skozi glavo in mrtve. In sredi koče je graščak podpiral kapi tana, oba sta bila bleda kakor smrt.

„Kapitan je ranjen!“ je dejal Trelawney.

„So pobegnili —?“ je vprašal kapitan Smollett.

„Kakor hitro so jih noge nesle!“ je odgovoril zdravnik. „Pet pa jih ne bo nikoli več bežalo!“

„Pet —!“ se je veselil kapitan. — „Glej, to je bolje, nego smo pričakovali!“ — Ostane jih še devet proti štirim! Izpočetka nas je bilo sedem proti devetnajstim!“

Pripomniti moram, da jih je kapitan še vedno preveč računal. Mož, ki ga je graščak obstrelil pri topu, je tudi umrl na svoji rani. Le osem jih je še torej bilo živih. Seveda smo to zvedeli šele pozneje.

XXII.

Uporniki se niso več vrnili, tudi noben strel se ni več oglašil. „Dobili

Toda, če pogledamo sedaj malo na tančeneje tudi naše sadonosilke, se prepričamo, da le-ti ne zaslužijo zlato kolajno in se nahajajo — redke izjeme izvzete — večinoma v zelo slabem stanju. Naravnost nečuvstvo je, da ne znamo bolje izrabiti izredno ugodnih naravnih prilik (podnebnih, talnih, gospodarskih itd.) ki jih nudi krasna naša domovina osobito za pridelovanje sadja! Milijonski zakladi leže tukaj zakopani in trebali bi jih samo dvigniti! S primeram umnim oskrbovanjem, rednim gnojenjem, zatiranjem škodljivcev in sadnih bolezni, skrbnim spravljajem, vestnim in pravilnim sortiranjem sadja bi lahko sadne pridelke podvojili, ter dosegli dva do trikrat višje dohodke iz naših sadovnjakov!

Vse to pa ne dosežemo brez noč, temveč se le na podlagi temeljite, temeljne priprave. Najprej se moramo marljivo učiti, seznaniti se vsaj z glavnimi pravili, od katerih je odvisen uspeh v tej kmetijski panogi. Vsem o nim, ki so po čitanju mojih iskreno za pisanih vrstic sklenili, preokreniti na novo pot, svetujem, da pristopijo k „Sadjarskemu društvu za Slovenijo“ s sedežem v St. Jurju ob juž. žel. — Omenjeno društvo, ki se je osnovalo meseca svečana lanskega leta, ima na men, podpirati in pospeševati sadjarstvo Slovenije potom predavanj krajsih in daljših tečajev, nakupom in razpečevanjem sadjarskih potrebščin, orodja, strojev, sredstev za zatiranje škodljivcev in bolezni na sadnem drevu svojim članom po znižanih cenah. — Društvo izdaje nadalje svoje strokovno glasilo: „Slov. Sadjar“, ki izhaja mesečno in prinaša aktualne in poučne članke o sadjarstvu in vrtnarstvu iz peresa naših domačih strokovnjakov.

Vsakdo, ki pošlje na označeni naslov letno udnino v znesku 10 dinarjev, se vpiše kot član in ima pravico, do vseh ugodnosti društva, ter dobiva vrhutek mesečnik „Slov. Sadjar“.

Častna dolžnost vsakega naprednega sadjarja in lastnika sadonosnika je, da pristopi kot član k temu prekorisnemu društvu, ki deluje v povzdigo in napredek veljavne kmetijske panoge — našega sadjarstva!

Jos. Priol, Maribor.

Davorin Krajnc, nar. posl.:

Ob Novem letu

si voščijo vsi prijatelji in znanci, zdravo, veselo in srečno Novo leto.

Marsikdo gleda s strahom v novo leto, posebno tisti, ki je v starem doživel bridke izkušnje, skrbi in trpljenja. — To skušnjo ima pa naš narod. Leto je minilo, odkar si je izbral svoje zaslopnike, z veseljem seveda, ker so mu mnogo obetali, da volk kmeti kmeta, kazali žulje na rokah, ki so bili samo za parado ob volitvah. — Prej jih ni bilo in sedaj so jih prekleli z mehko deviško kožico. Kaj pa so prinesli narodu od svojih obljub? Kancelparagrafi je zasluga samostojnih, drugo, kar kažejo, da so dobrega

so svoj delež za danes!“ je dejal kapitan. Imeli smo mir pred njimi in časa dovolj, da smo se pobrigali za naše ranjence in si skuhalo obed.

Kuhala sva z graščakom vkljub nevarnosti zunaj pred kočo. Pa še tam so nama grenili delo glasni stoki in vzdih ranjencev pod zdravnikovim nožem.

Od osmih, ki so padli v bitki, so dihal še samo trije, — upornik, ki je padel pri strelni luknji, Hunter in pa Smollett. In od teh treh sta bila prva dva izgubljena. Upornik je umrl pod zdravnikovim nožem in Hunter spleh ni več prišel do zavesti. Ves dan je umiral in hropel kakor stari bol pri nas doma, ko ga je zadela kapa. Puškini udarci mu je polomili rebra in ranil prsi in pri padcu si je natrl črepanjo. Po noči je mirno izdihnil — svojo dušo.

(Dalje prihodnjik.)

Darujte za Tisk. dom!